

startnotitie
Brede school in Leiderdorp

Leiderdorp, 8 juli 2003

1. Het kader

De school neemt in de samenleving een belangrijke plaats in. Het is de plek waar onderwijs wordt gegeven, dat van oudsher voornamelijk tot doel heeft om kennis en vaardigheden aan te leren die noodzakelijk zijn voor het uitoefenen van arbeid. Iedere burger verblijft minimaal twaalf jaar in het onderwijs, waarvan 8 in het basisonderwijs. Deze periode is bepalend voor de opvoeding en de vorming van kinderen en voor deelname aan het maatschappelijk leven daarna.

1.1 Onderwijs, opvoeding en vrije tijd

De laatste jaren is de opvatting over de school als instituut aan het veranderen. Meer en meer wordt de school een ontmoetingsplaats voor ouders en wijkbewoners. Aanleiding hiervoor is dat de school een vertrouwde omgeving is en de 'drempel' hiervan dus veel lager is dan voor welk instituut dan ook. Vaak zijn ouders vanwege hun kinderen zeer betrokken bij de ontwikkelingen op en rond de school. Zo kan de school een goede ingang zijn voor ouders op weg naar voorzieningen en hulpverleningsinstanties. Veel scholen beantwoorden die vraag dan ook door ouders informatie, projecten en cursussen aan te bieden. Zo krijgt de school niet alleen een centrale rol op pedagogisch gebied, maar ook een spilfunctie op maatschappelijke en sociaal-culturele terreinen.

Bij het verbreden van de school krijgt de school de functie van verbindingsschakel tussen het onderwijs, thuis en vrije tijd. Op die manier kan de school een bijdrage leveren aan de samenlevingsopbouw van buurt en stad en nog beter functioneren als sociale ontmoetingsplaats.

1.1 Sociale cohesie, zorg en levenslang leren

Binnen het Brede-schoolconcept wordt de functie van de school als centrale, plaats in de wijk en buurt beter benut. De school is niet alleen tijdens, maar ook na schooltijd een centraal punt in de wijk. Binnen dit concept richt de school zich niet alleen op leren, maar levert zij ook een actieve bijdrage aan de sociale vorming van kinderen. De naschoolse activiteiten bevorderen bovendien de sociale cohesie in de wijk. Voor kinderen, jongeren en volwassenen wordt de school een duidelijke plek waar altijd wel iets te leren en te doen valt.

Leren is niet beperkt tot de jeugd. Alle generaties hebben tegenwoordig de behoefte om nieuwe vaardigheden te ontwikkelen. De drempel om deel te nemen aan cursussen in de wijk is laag op het moment dat het schoolgebouw in de buurt deze mogelijkheid biedt. Door instellingen de ruimte te bieden binnen een schoolgebouw, worden deze beter bereikbaar voor alle lagen van de bevolking en kunnen zij gemakkelijker hun functie vervullen binnen de wijk. Doordat kinderen van school worden opgehaald, is het voor de instellingen gemakkelijker hun activiteiten onder de aandacht te brengen.

Niet in de laatste plaats is de school een integratiekader voor alle bevolkingsgroepen. Het beter benutten van het schoolgebouw kan een bijdrage leveren aan meer onderling respect.

Tot slot kunnen ouders door verbreding van het aanbod van de school hun arbeid en de zorg voor hun kinderen gemakkelijker combineren. Welhaast een voorwaarde

hiervoor is dat scholen zowel de zorg als de scholing pedagogisch inkleuren, daar waar dat nodig blijkt.

2. Actuele ontwikkelingen

2.1 Inleiding

Er zijn diverse actuele ontwikkelingen die van invloed zijn op de ontwikkeling van de Brede school. Maatschappelijke tendensen als individualisering, emancipatie, internationalisering, multi-culturalisatie en levenslang leren hebben een andere visie op de functie van de school doen ontstaan. Belangrijk als beleidsontwikkeling is de decentralisatie. Dit geldt zowel voor het onderwijsbeleid, voor het jeugdbeleid als voor het sociaal beleid. Door verschuiving van taken (van centrale overheid naar lokale overheid) krijgen gemeentelijke overheden meer zeggenschap over hoe de verschillende taken in te vullen of met elkaar te integreren.

Ook binnen het onderwijs speelt een aantal beleidsontwikkelingen die de Brede schoolontwikkeling in de hand speelt. Er is groeiende aandacht voor de relatie tussen schooluitval en kansen op de arbeidsmarkt / maatschappelijk slaagkansen. Er vinden verschuivingen plaats in de opvoedingsrelatie ouder-kind (onderhandelingshuishouden en multiculturalisatie), waardoor de vraag om een rol te spelen in de socialisatie van kinderen voor een steeds belangrijker deel bij de school komt te liggen. Tot slot wordt in toenemende mate het belang onderkend van de invloed van de leeftijdgenoten (peer groep) en de vrije tijd (derde milieu) op de opvoeding/socialisatie van het kind. De discussie over de kerntaak van het onderwijs krijgt door deze ontwikkelingen een impuls.

Daarnaast moeten scholen zich meer profileren en zullen elkaar dientengevolge beconcurreren (commercialisatie).

2.1 Maatschappelijke ontwikkelingen

2.1.1 Individualisering

Individualisering duidt op verzelfstandiging van het individu ten opzichte van de collectiviteit. De enkele jaren geleden ingezette individualisering zet zich voort. Leerlingen zijn mondiger geworden, durven en moeten zich meer profileren. Traditionele sociale verbanden vallen weg. Over het algemeen kan worden gesteld dat ouders en omgeving zich minder bemoeien met het gedrag van de opgroeiende jeugd. Er is ook minder sociale controle. Scholen worden haast gedwongen deze leemte op te vullen. Afbrokkeling en functieverlies van het gezin en andere primaire leefvormen worden gezien als nadelige uitwerking van individualisering.

2.1.2 Emancipatie

Als gevolg van de emancipatie is het aantal buitenshuis werkende vrouwen sterk toegenomen. Alleenstaande ouders en ouders die allebei buitenshuis werken, hebben opvang nodig voor de kinderen in zowel de voorschoolse als de schoolse leeftijd. De vraag naar kinderopvang en buitenschoolse opvang (voor- en naschools) is hierdoor toegenomen. Naast kinderopvanginstellingen bieden steeds meer scholen, al dan niet in samenwerking met het welzijnswerk, buitenschoolse opvang (BSO) aan. De Nederlandse overheid had voor 1998 195 miljoen uitgetrokken om 26.000 extra BSO-plaatsen te creëren. In de praktijk blijken vooral gezinnen waarin beide ouders werken hiervan te profiteren.

BSO heeft een belangrijke plaats in de Brede school. De meeste schooldirecteuren in het basisonderwijs noemen BSO als hen gevraagd wordt naar wat een Brede school breed maakt. Uit het succes van bijvoorbeeld de Kantoorurenschool in Haarlem blijkt de behoefte aan opvang.

2.1.3 Internationalisering

Diverse ontwikkelingen, zoals automatisering, toenemende mobiliteit, ontwikkeling van de Europese Unie en informatietechnologie, maken dat meer uitwisseling tussen landen plaatsvindt en dat landen steeds meer naar elkaar kijken en van elkaar overnemen. Daarnaast ontstaan mondiale bedrijven. De wereld wordt in deze context wel 'global village' genoemd. Internationalisering bevordert samenwerking tussen landen, ook op het gebied van onderwijs, met onder andere als gevolg dat er in Nederland gemakkelijk van buitenlandse concepten als Community school voor denkbeelden omtrent brede school gebruik wordt gemaakt.

2.1.4 Multiculturalisatie

In een multiculturele samenleving worden culturele verschillen positief gewaardeerd. Waar in vorige multiculturalisatie-fasen gepoogd werd deze verschillen te minimaliseren, wordt nu gesproken van leren van elkaars culturen, van verrijking.

Voor de Brede school is deze ontwikkeling van belang. Een school met een breed scala aan culturen zal haar leerlingen moeten leren om te gaan met deze diversiteit. Ook het verwachtingspatroon van ouders en kinderen ten aanzien van wat er van een school kan worden gevraagd, verschilt. De taak van het onderwijzend personeel en de doelstellingen van de school zijn aan verandering onderhevig.

2.1.5 Levenslang leren/ informatisering

Groot-Brittannië heeft al lang aandacht voor *long life learning*. In Nederland heeft minister Ritzen dit op de agenda gezet. Op zijn initiatief is in januari 1998 de nota Nationaal actieprogramma 'een levenslang leren' verschenen.

Met name door de informatisering zal informatie steeds sneller beschikbaar zijn, maar ook sneller verouderen. Mensen moeten blijven leren om hun vak uit te kunnen blijven oefenen. De informatietechnologie heeft grote economische en sociale gevolgen voor de ontwikkeling van zelfstandig werken. De organisatie van het werk zal sterk veranderen. De 'lerende organisatie' heeft zijn intrede gedaan. In de lerende organisatie liggen verantwoordelijkheden lager in de organisatie en is sprake van flexibele werktijden. In de kennissamenleving is het van economisch en sociaal belang dat mensen blijven leren.

Kinderen moeten kennis en vaardigheden worden bijgebracht om zelfstandig te werken en te leren om zodoende voorbereid te zijn op het werken in een lerende organisatie.

De uitgaven van Nederlandse bedrijven op het gebied van scholing, blijken achter te blijven bij bijvoorbeeld Groot-Brittannië, Denemarken, de Verenigde Staten en Duitsland. Vanuit economisch gezichtspunt is het belangrijk 'employable' te blijven. Jongeren die het onderwijs zonder startkwalificatie verlaten blijken meer moeite te hebben om in een later stadium –als het bedrijf waarvoor ze werken daar om vraagt- de leervaardigheden op te pikken. Deze jongeren zouden ook in een later stadium alsnog in staat gesteld moeten kunnen worden een startkwalificatie te behalen. Het is in die zin belangrijk dat scholen en bedrijven samenwerken.

2.2 Ontwikkelingen in het onderwijs

2.2.1 Concurrentie

Scholen moeten zich profileren om in de strijd om de leerlingen goed tevoorschijn te komen. Het aantal leerlingen bepaalt in Nederland tenslotte in hoge mate de inkomsten van de school. Verbreding van het aanbod kan een school onderscheiden van andere scholen. Dagblad Trouw heeft een jaar geleden de concurrentiestrijd aangewakkerd door de eindexamenresultaten van scholen in het voortgezet onderwijs te presenteren.

Naast verbreding van het aanbod is ook schaalvergroting een mogelijkheid om de concurrentie met anderen aan te gaan. Fusies zorgen voor grote scholengemeenschappen met de mogelijkheden van een breed aanbod. Door fusies worden docenten inzetbaar op meerdere locaties wat de binding met leerlingen en de locatie naar verwachting niet zal verbeteren.

2.2.2 Commercialisering

Concurrentiestrijd tussen scholen zorgt ook voor commercialisering. Scholen profileren zich om leerlingen binnen te halen en gaan samenwerking of sponsorovereenkomsten aan met het bedrijfsleven. In Groot-Brittannië en Amerika is dit al heel gewoon. In Nederland neemt sponsoring van het onderwijs toe. Tegelijkertijd vindt er discussie plaats over de vraag of inmenging van de commercie in het onderwijs wenselijk is.

2.2.3 Overlading van het onderwijs

In Europese landen is er een tendens om veel meer wensen te formuleren dan op school-klassenniveau waargemaakt kan worden. Leerkrachten moeten vaak veranderen en zien veel op zich afkomen. Dit gebeurt ook bij de ontwikkeling van de Brede school. Leerkrachten zien de verbreding van het onderwijs vaak als extra belasting, terwijl de samenwerking met bondgenoten de taak van de docenten uiteindelijk moet verlichten. Dezelfde leerkracht heeft echter de sleutel voor onderwijsvernieuwing in handen. De samenwerking met bondgenoten (ouders en instellingen) is in de Brede school een taak voor de leerkracht. Overheid en scholen moeten er voor zorgen dat de leerkracht hiertoe in staat wordt gesteld.

Overlading kan op verschillende manieren worden beheerst:

- Aansluiten bij andere onderwijsaanbieders zoals vredeseducatie, natuur- en milieu-educatie.
- Gebruik maken van de mogelijkheid om binnen het gezin of bijvoorbeeld de sportclub –buitenschools- te leren.
- Uitbreiden van de schooltijd met een aantal schoolweken per jaar of uren per dag. Dit laatste past het best bij de situatie waarin veel gezinnen vader en moeder werken of sprake is van eenoudergezinnen.
- Vergroten van efficiency van het onderwijs door professionaliteit van leraren te verhogen, klassenmanagement in te voeren en nieuwe media te gebruiken.
- Voeren van de discussie over kerntaken van de school. Met name over de vraag in hoeverre de school medeverantwoordelijk is voor bijvoorbeeld karaktervorming en de vorming van attitude.

2.2.4 Schooluitval

Vijftien procent van de leerlingen verlaat zonder diploma of startkwalificatie de school. Onder deze vroegtijdige schoolverlaters zijn allochtone leerlingen oververtegenwoordigd.

In Nederland zijn RMC's (regionale meld- en coördinatiefunctie) ontstaan om spijbelen en ongeoorloofd schoolverzuim te registreren en terug te dringen.

Duidelijk is dat het van belang is om samen te werken. Welzijn en gezondheidszorg hebben er belang bij uitval te voorkomen, evenals politie en justitie. De school kan het niet alleen, dus om schooluitval te voorkomen dient brede samenwerking te ontstaan.

2.2.5 Onderwijsvoorrangsbeleid

Het Nederlands stimuleringsbeleid en het minderhedenbeleid uit de jaren zeventig werden in 1985 geïntegreerd in het Onderwijsvoorrangsbeleid (OVV). Het doel hiervan was enerzijds verbetering van onderwijskansen van kinderen met onderwijsachterstanden en anderzijds integratie met behoud van eigen identiteit. Er vond decentralisatie van dit beleid plaats en herverdeling van middelen en personeelsformatie. Beide werden direct toegewezen aan scholen met kinderen uit achterstandsgroeperingen in OVV-gebieden.

In 1998 is het OVV opgegaan in het Gemeentelijk onderwijsachterstandsbeleid (GOA). Evaluatie van het OVV-beleid heeft aangegeven dat het betrekken van ouders bij het leerproces, kwaliteitsverbetering van de voorschoolse periode, aansluiting met basisonderwijs en stimulering taalontwikkeling pijlers zijn die ook in de komende jaren het GOA moeten dragen, bijvoorbeeld door samenwerking tussen peuterspeelzaal en basisonderwijs. Op steeds meer locaties heeft de peuterspeelzaal een plek in het schoolgebouw. Dit blijkt echter nog geen garantie op betere samenwerking (Sardes, 1997). In Nederland biedt het onderwijsachterstandsbeleid niet alleen financiële middelen voor het onderwijs, maar ook voor andere instellingen.

2.2.6 Discussie over kerntaak van het onderwijs

Er vindt discussie plaats over de kerntaken van het onderwijs. Moet de school zich beperken tot kennisoverdracht of gaat de rol van de school verder? Welke rol heeft het onderwijs in het leerproces? Volgens de Commissie Onderwijs 2010 dreigt het onderwijs zijn spilfunctie in de organisatie van leerprocessen te verliezen. Het onderwijs kan zich in de toekomst niet meer beperken tot kennisoverdracht, maar zal leerlingen en studenten vooral vaardigheden moeten bijbrengen waarmee ze de informatieovervloed kunnen ordenen die hen bereikt via oude en nieuwe media.

2.3 Beleidsontwikkelingen

2.3.1 Decentralisatie jeugdbeleid

Gemeenten in Nederland zijn verantwoordelijk voor het jeugdbeleid. Achtergrond hiervan is dat zij beter zicht hebben op wat zich binnen de gemeente afspeelt dan de rijksoverheid en hierdoor het jeugdbeleid beter op wensen en behoefte van de jeugd kunnen afstemmen. Onder

andere de decentralisatie van het jeugdbeleid heeft geleid tot toenemende aandacht voor wijk- en buurtaanpak.

De verbreding van het onderwijs vindt voor een belangrijk deel plaats door toevoeging/gebruikmaking van activiteiten uit het sociaal cultureel (jeugd)werk. Meer en meer is jeugdbeleid de overkoepelende term waar onderwijs, sport en jeugdwelzijn onder worden geschaard (BANS).

2.3.2 Decentralisatie onderwijsbeleid

In Nederland heeft de gemeentelijke overheid sinds kort ook de verantwoordelijkheid voor het lokale onderwijsbeleid. Dat betekent dat zij bevoegd is het onderwijs te organiseren. Wel blijft de rijksoverheid de kwaliteitseisen formuleren zoals het curriculum en de eindtermen. Afstemming van het lokale onderwijsbeleid op het gedecentraliseerde jeugdbeleid maakt het mogelijk voor scholen zich te ontwikkelen tot Brede scholen.

De decentralisatie van het onderwijsbeleid zorgt voor een stroomversnelling van de verbredinggedachten. De regie is immers in handen van een en dezelfde overheid. In de nota *Optrekkende Krijtdamp, de school op weg naar de 21ste eeuw* (H.M. Langeveld, Utrecht 1997) worden aanbevelingen gedaan aan de gemeentelijke overheid. De aanbevelingen komen erop neer dat de gemeente taakverbreding van scholen moet faciliteren en stimuleren. Een andere aanbeveling is dat door de toenemende beleidsverantwoordelijkheid de gemeenten voor adequate scholing en informatievoorziening van beleidsmakers moeten zorgen.

Sinds 1998 moeten alle gemeenten, op enkele uitzonderingen na, een gemeentelijk onderwijsachterstandsbeleid maken (GOA). In het landelijk beleidskader is een aantal doelstellingen van het GOA geformuleerd. De gemeente heeft beleidsvrijheid om accenten te leggen op doelstelling. Een aantal gemeenten koppelt GOA-middelen aan de Brede school.

3. Bouwstenen van een visie voor Leiderdorp

3.1 Inleiding

Verschillende maatschappelijke en onderwijskundige beleidsontwikkelingen hebben geleid tot het ontstaan van het concept brede school. De term is in onderwijsland, maar ook ver daarbuiten in gebruik geraakt en tal van gemeenten zijn bezig inhoud te geven aan een brede school. Over het begrip 'Brede school' bestaat echter nog veel onduidelijkheid. Vastpinnen van het begrip is onbegonnen werk. Een Brede school is een pedagogische visie in ontwikkeling die verder gaat dan de school alleen. Door verbindingen te leggen tussen school, thuis en vrije tijd verbreden scholen hun actieradius. Primaire doelstelling is een bijdrage te leveren aan het voorkomen en bestrijden van ontwikkelingsproblemen van kinderen.

3.2 Verschijningsvormen

De vele verschillende verschijningsvormen van een *verbrede basisschool* hebben verschillende benamingen gekregen: Vensterschool, Kantoorurenschool, Schoolplus, Magneetschool, Brede buurtschool, Zomerschool, Community school, Netwerkschool. Feitelijk leidt iedere Brede-schoolontwikkeling tot een nieuwe, plaats specifieke vorm. Voornaamste onderscheid bij de verschillende vormen is de probleemstelling waarvan bij oprichting is uitgegaan. In de schoolgerichte benadering zijn alle activiteiten op de school en op haar leerlingen gericht. In de buurtgerichte benadering wordt er weliswaar vanuit de school en naar de school als gebouw en functie toe geredeneerd, maar staat de buurt centraal. Dit betekent dat activiteiten niet alleen op leerlingen en schoolse activiteiten zijn gericht, maar dat de school er is voor de hele buurt en dus ook voor de ouders. Namen die ook wel gehanteerd worden zijn: School in de samenleving, Wijkschool en Multifunctioneel centrum voor het jonge kind.

De overeenkomsten tussen de gehanteerde benamingen is te vangen onder: de uitbreiding ofwel verbreding van het (school)aanbod. Naast onderwijs biedt de school ook opvang, vrijetijdsbesteding en zorg. Over deze verbreding van het aanbod van de school wordt verschillend gedacht. De voorstander van een brede school vindt dat het onderwijs behalve voor cognitieve aspecten aandacht moet hebben voor de sociale vaardigheden van de leerlingen. De tegenstander zegt: "schoenmaker blijf bij je leest, goed lesgeven is al lastig genoeg". Feit is dat de Brede-schoolontwikkeling de discussie over de kerntaak van het onderwijs heeft aangewakkerd.

Vensterschool

Een Vensterschool (Groningen) is zeven dagen per week zowel overdag als 's avonds geopend. De school is gehuisvest in een gebouw samen met andere instellingen op het gebied van opvang, onderwijs, gezondheid en opvoedingsondersteuning. Een combinatie van een peuterspeelzaal, consultatiebureau, basisschool en bibliotheek in één gebouw zou een Vensterschool kunnen heten. Gezamenlijk organiseren de instellingen zowel tijdens als na schooltijd activiteiten voor kinderen en ouders.

Kantoorurenschool

Een Kantoorurenschool is geopend tijdens kantooruren. De school zorgt voor naschoolse opvang in de vorm van cursussen op het gebied van sport, muziek en dergelijke. De eerste Kantoorurenschool is in Haarlem ontstaan. Uit nood; de school stond op het punt om te sluiten totdat de openingstijden werden verruimd. Nu stromen de aanmeldingen van leerlingen binnen.

Schoolplus

Schoolplus is de benaming voor een project in Amsterdam Zuid-Oost, waar scholen voor voortgezet onderwijs zich gezamenlijk sterk maken voor de 'integrale school'. Daartoe zijn schoolverenigingen voor leerlingen opgericht, die een ruime keuze aan laagdrempelige naschoolse activiteiten bieden.

Magneetschool

De term 'Magneetschool' is afkomstig uit de Verenigde Staten. Voornamelijk zwarte scholen proberen daar door uitbreiding van het aanbod zo aantrekkelijk te zijn voor 'witte' kinderen uit de 'betere buurten en wijken' dat de school deze kinderen als een magneet aantrekt en als gevolg daarvan een gemengde school wordt.

Brede Buurtschool

Brede Buurtschool is een soort verzamelnaam voor bovengenoemde vormen. De PvdA heeft deze term in haar verkiezingscampagne gebruikt en als zodanig in het nieuwe regeerakkoord vermeld. De term geeft de centrale rol die de brede school in de buurt zou moeten spelen aan.

Zomerschool

Een Zomerschool is erop gericht om kinderen in de zomervakantie een (aanvullend) schoolprogramma te bieden met als doel achterstanden in te lopen. Het Johan de Witt College is hier een voorbeeld van. Dit college in Den Haag verzorgt tijdens de zomervakantie een schoolprogramma. In Engeland zijn vergelijkbare voorbeelden van Zomerscholen te vinden. Hier ligt het accent bij de schoolactiviteiten meestal op het leren van de Engelse taal.

Community school

In de Verenigde Staten en Groot-Brittannië bestaat het begrip 'Community school'. Een Community school is een school voor de hele buurt. Niet de school, maar de buurt wordt als uitgangspunt genomen. Meestal is daarbij veel aandacht voor ouderbetrokkenheid. Vaak kunnen ouders op een Community school een cursus en/of opleiding volgen.

Netwerkschool

Als er sprake is van een samenwerkingsverband met als doel het aanbod aan kinderen op sociaal, cultureel of sportief gebied te verbreden, kinderen te stimuleren deel te nemen aan buitenschoolse activiteiten en de leefomgeving van kinderen te verrijken, zonder dat er op gebouweniveau wordt samengegaan of samengewerkt, is er sprake van een netwerkschool. Niet het schoolgebouw, maar de praktische samenwerking is de spil in de verbreding. De netwerkschool is een oplossing voor het invullen van de brede schoolgedachte met de in de buurt / de gemeente bestaande voorzieningen dus zonder dat daar aanpassingen aan het schoolgebouw of nieuwbouw voor hoeft te worden gerealiseerd.

3.3 Profielen

Een analyse van de Brede-schoolinitiatieven laat zien dat er vijf profielen te onderscheiden zijn. In ieder van deze profielen is van een bepaalde functie van de brede school uit gegaan. Deze functie is gericht op de behoefte die er in de buurt / wijk of gemeente bestaat waar de brede school wordt vorm gegeven. In de meeste Brede-schoolinitiatieven zijn elementen van deze profielen gecombineerd.

1. Onderwijsachterstandenprofiel

In dit profiel ligt het accent op het scheppen van gelijke onderwijskansen en het voorkomen en bestrijden van onderwijsachterstanden: je zou ook van het gelijke kansenprofiel kunnen spreken.

2. Verrijkingsprofiel

Binnen dit profiel ligt het accent op de brede sociale ontwikkeling van kinderen door onder andere een verbreding van het aanbod voor kinderen op sociaal, cultureel en sportief gebied.

3. Zorgprofiel

Een Brede school met een zorgprofiel richt zich op de verbreding van de zorg rond kinderen in alle opzichten. De activiteiten hoeven zich niet alleen op kinderen te richten, maar ook ouders worden betrokken bij bijvoorbeeld opvoedingsondersteuning.

4. Opvangprofiel

Een Brede school met een opvangprofiel richt zich op de behoefte van werkende en studerende ouders aan opvang van hun kinderen, ook buiten de reguliere schooltijden.

5. Wijk- en buurtprofiel

Dit soort scholen zijn basisvoorzieningen in de wijk en hebben een gericht aanbod voor kinderen, ouders en de buurt, zeven dagen in de week. Via school moet de sociale samenhang in de wijk worden bevorderd.

3.4 Twee benaderingswijzen

Brede-schoolbeleid kan, als vele vormen van beleid, zowel gebiedsgebonden als functiegebonden worden benaderd. Per buurt, wijk, stadsdeel wordt gekeken naar de behoefte die er bestaat aan Brede schoolvoorzieningen. Uit de vraag vanuit de buurt / het voedingsgebied van de school en het reeds bestaande aanbod van voorzieningen, volgt de vorm en de breedte die een eventueel te realiseren brede school zou kunnen hebben.

3.4.1 Gebiedsgebonden benadering

Bij de gebiedsgebonden benadering wordt beleid gekoppeld aan een geografisch gebied; een buurt, wijk, stadsdeel, gemeente of een ander gebied. Accommodaties die gespreid zijn over de buurten en wijken worden nogal eens niet efficiënt gebruikt uit oogpunt van zowel ruimte als tijd. Gebouwen staan een deel van de tijd leeg en worden slechts voor een enkel doeleinde ingezet.

De gewenste situatie is te komen tot aanpassingen in de structuur van de wijk of buurt en te komen tot een maatschappelijk voorzieningenaanbod (netwerk) dat beter aansluit bij de actuele vraag. Een dergelijk voorzieningennetwerk geeft betere waarborgen voor de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van het betreffende gebied. Het W4-plan, Centrumplan en de herstructurering van de Schansen zijn ontwikkelingen waar Leiderdorp de komende jaren mee te maken krijgt of reeds mee te maken heeft en die tot doel hebben de gemeente te ontwikkelen tot een gemeenschap met een prettig woon- en leefmilieu en een sterke economische basis voor voldoende werkgelegenheid. Deze ontwikkelingen vormen de aanleiding voor het onder de loep nemen van voorzieningenaanbod, waaronder het aanbod van kinderopvang en onderwijs. Het Brede-schoolconcept kan hierbij werken als catalysator om het voorzieningennetwerk vorm te geven.

Wijk- en buurtgericht werken

Het gebiedsgebonden beleid is vooral herkenbaar in het buurt- en wijkgericht werken en daarmee samenhangend in het wijkbeheer. Het wijk- en buurtgericht werken is deels op de welzijnskant gericht, deels op het dichterblijven op de buurt opstellen en uitvoeren van onderhoud, vernieuwingen en herstructureringen van wijk en buurt, waaronder verkeer, speelvoorzieningen en groenonderhoud. Er zijn een coördinator en een wijkbeheerder die samenwerken met georganiseerde bewoners, verenigingen en instellingen van de betreffende wijk (buurtoverleg, woningbouwvereniging, politie). De wijkmonitor geeft belangrijke informatie voor de noodzakelijke richting van het beleid in de wijk. De coördinator stelt het wijkjaarplan op, waarin welzijnsaspecten een steeds belangrijker taak krijgen. Intensief wordt er

samengewerkt met Stichting Sociaal Cultureel Werk, die een opbouwwerker heeft aangesteld. De opbouwwerker heeft veelal een signalerende en activerende functie. Hij signaleert problemen en spanningen tussen individuele bewoners en bewonersgroepen, bijvoorbeeld bij herstructureringsprojecten. Hier kan hij tevens als bemiddelaar optreden.

Om in beeld te krijgen waar in een wijk behoefte aan bestaat, naar welke voorzieningen vraag is (bij de inwoners van een wijk), als ook om een beeld van de sociaal-economische situatie in een wijk dienen wijkprofielen te worden opgesteld. In 2000 is reeds een inventarisatie van alle Leiderdorpse buurten gemaakt waarbij naast de bevolkingsopbouw, de etniciteit en -zeer beknopt- het voorzieningenniveau, de verkeersinfrastructuur en parkeervoorzieningen in kaart zijn gebracht. Om te bepalen waar in de buurt (sociaal)geïnvesteerd dient te worden, zouden deze profielen moeten worden aangevuld met bijvoorbeeld informatie uit het Integraal Huisvestings Plan (IHP) en de behoefte van de schoolbesturen en inwoners van de buurt aan verbreding van de scholen. Het wijkprofiel geeft informatie over alle inwoners van de wijk. De visie op brede school is een brede visie, die de omgeving van iedereen aangaat en die te vatten is in het begrip sociaal investeren. Sociaal investeren is een visie die vertrekt vanuit de wijkprofielen. Afhankelijk van die profielen kan er in de ene wijk aandacht besteed moeten worden aan het opheffen van achterstandssituaties, in de andere aan sociale cohesie of opvang. Sociaal investeren op grond van wijk –en buurtprofielen verlangt van de gemeentelijke organisatie een integrale benadering.

Wijk-en buurtontwikkeling

Vanzelfsprekend dient brede-schoolbeleid evenals andere nieuw te ontwikkelen beleidsterreinen afgestemd te worden op lopende projecten op wijk- en buurtniveau. Het collegeprogramma 2002-2006 geeft een integraal beeld van de herontwikkeling van de gemeente, van de afzonderlijke woonwijken en van de bedrijfsterreinen. Daarnaast geven het onderwijshuisvestingsbeleid, actuele bouwplannen (kinderopvang –Catalpa, SKL-, welzijnsorganisaties –Sociaal Cultureel Cluster-), de beleidsvoornemens van de Stichting Sociaal Cultureel Werk (uitbreiding jongerenwerk) en kinderopvangorganisaties (BSO in sportaccommodaties) te verwachten ontwikkelingen op accommodatie- of voorzieningengebied aan.

3.4.2 Functiegebonden benadering

Een voorbeeld van functiegebonden beleid is het huidige welzijnsbeleid, dat voor een belangrijk deel gericht is op doelgroepen en deelterreinen, zoals kinderopvang, jongeren en ouderen etc. In samenwerking met de uitvoerende instellingen, waaronder scholen, de wijk –en buurtcoördinator, kinderopvanginstellingen en het Sociaal Cultureel Werk, worden beleid en taken binnen het doelgroepenbeleid ingevuld. Het wijk- en buurtgericht werken is binnen welzijn op gang gekomen. Binnen dit werkveld wordt integratie van wonen, zorg en welzijn nagestreefd met als doel het vraaggestuurd verbeteren van dienstverlening en producten op deze terreinen. De inwoners van de wijk of buurt zijn hierbij niet slechts cliënten van de gemeente, maar zijn actief participant in het beleid dat wordt vormgegeven.

Lokaal onderwijs beleid

Onderwijshuisvestingbeleid is een belangrijke pijler van het lokale onderwijsbeleid. Het handhaven en zo mogelijk versterken van een breed aanbod van onderwijs is richtlijn in dit beleid. De grondlegger van het onderwijshuisvestingsbeleid is het Integraal Huisvestings Plan dat in januari 2003 door de betreffende raadscommissie is besproken. De bouwstenen van dit IHP zijn het onderhoudbeheersysteem en de leerlingprognoses.

De gemeente Leiderdorp heeft het onderhoudbeheersysteem van Planon in gebruik. In dit systeem wordt aan de hand van de gebouwgegevens en de genormeerde onderhoudstermijnen een planning gegeven voor het onderhoud aan de verschillende gebouwelementen. Aan de hand van deze planning worden vervolgens de financiële consequenties weergegeven over de komende twintig jaar.

De prognoses geven een beeld van de ontwikkeling van het aantal leerlingen voor een periode van twintig jaar. De periode van 20 jaar is indertijd door de rijksoverheid gekozen, omdat het de gebouwenbehoefte over een langere termijn tot uitdrukking brengt. Daarbij is bepalend of bij een betreffende aanvraag moet worden gekozen voor permanente bouw of tijdelijke bouw. Het break-even point is daarbij gesteld op 15 jaar.

In de leerlingprognose die voor Leiderdorp is opgesteld wordt uitgegaan van vier deelgebieden: Noord (Buitenhof, Leyhof), Oost (Winkelhof, Binnenhof, Voorhof, Elisabethhof, Bloemerd), Zuid (Oranjewijk, Doeskwartier, Kerkwijk, Verspreide huizen), West (Ouderzorg, Zijlkwartier, Vogelwijk, Baanderij, Schansen). Bij het opstellen van het IHP is dezelfde indeling gevolgd, zodat een consistent beeld kan worden gevormd voor de gehele gemeente.

*Naast het onderwijshuisvestingsplan kent de gemeente als andere pijler van het lokale onderwijsbeleid het visiedocument *Onderwijs in Beweging* (2002). Hierin staat de ontwikkeling van een brede-schoolbeleid als een van de speerpunten genoemd.*

Jongerenbeleid

Jeugd- en jongerenbeleid is het overkoepelende beleidsveld waaronder zowel onderwijs als jeugdwelzijnsbeleid, maar ook een belangrijk deel van het vrijetijds- en sportbeleid te scharen is. Het uitgangspunt voor integraal jeugdbeleid is dat jeugdigen recht hebben op ruimte om zich te kunnen ontwikkelen. Zij moeten een eigen cultuur kunnen creëren en wellicht door experimenten hun grenzen verleggen. Het Lokaal onderwijsbeleid en buurt en wijkgericht werken nemen bij de uitvoering van het beleid een belangrijke plaats in. Het beleidsplan 2001-2005 van Stichting Sociaal Cultureel Werk Leiderdorp (SSCWL) spreekt in het brede-schoolkader over zijn complementaire rol in het leggen van de verbinding tussen wijkgericht werken en de brede basisschool. De rol van SSCWL bestaat hierbij uit het organiseren van laagdrempelige activiteiten (ontmoeten en ontspannen) waarin kinderen op eigen niveau kunnen ontdekken wat zij leuk vinden en oog krijgen voor de groter wordende sociale omgeving (experimenteren in een veilige omgeving). Het is de wens van (buurt) bewoners om dit te laten plaatsvinden in multifunctionele voorzieningen voor jong en oud, die zo dicht mogelijk bij de directe leefomgeving zijn gesitueerd.

*Ook in *Investeren in Jeugd*, de notitie jeugdbeleid van de gemeente Leiderdorp is het ontwikkelen van vraaggerichte wijk- en accommodatie gebonden activiteiten voor kinderen en jongeren een van de beleidsvoornemens. Hierbij spelen de nieuwbouw van een jongerencentrum in het centrum (Sociaal Cultureel Cluster) en de vorming van brede basisscholen een belangrijke rol.*

Integratie- /Participatiebeleid

Het integratie- en participatiebeleid, zo dit als specifiek beleid kan worden gekenmerkt, is ingebed in ondersteunende maatregelen op de verschillende beleidsterreinen. Het beleid zal zoveel mogelijk vanuit de specifieke hiertoe geëigende beleidsterreinen worden benaderd. Het collegeprogramma spreekt in deze zin over achterstandenbeleid, waarbij de nadruk ligt op Voor –en Vroegschoolse Educatie (VVE) en het voorkomen van schooluitval. Daartoe wordt samenwerking nagestreefd tussen bestaande scholen, kinderopvang en (sleutelfiguren uit) allochtone groepen. Specifiek beleid voor allochtone inwoners, zo meldt het programma, is gewenst. Hierbij wordt gedacht aan een ontmoetingscentrum ingebed in het sociaal cultureel werk.

Kinderopvang

Een samenhangend beleid voor peuterspeelzaalwerk en kinderopvang is in ontwikkeling. Belangrijke elementen daarbij zijn: uitbreiding van het aantal kinderopvangplaatsen, marktwerking, samenwerking tussen peuterspeelzaalwerk en kinderopvang en aansluiting vinden bij basisscholen. Aan het VVE-beleid wordt met een van de kinderopvanginstellingen die in Leiderdorp werkzaam zijn uitvoering gegeven.

Sport

In het kader van het brede schoolbeleid is het met name van belang de koppeling te leggen met de door het Ministerie van VWS geïnitieerde Breedtesportimpuls (BSI). De breedtesportimpuls is een subsidieregeling voor projecten die, naast versterken van de lokale

SportInfrastructuur (SPIN), het leggen van dwarsverbanden tussen sport en andere sectoren (sport als bindmiddel) of het inzetten van sport bij maatschappelijke problemen (sport als middel) tot doel hebben. In diverse beleidsvoornemens voor 2003 zitten elementen (sportservicepunt, kinderopvang in de sport) die in aanmerking kunnen komen voor BSI-subsidie.

4. Sociaal investeren

4.1 Integraliteit

In het huidige beleid, zowel het gebiedgebonden als het functiegebonden beleid, worden tussen de verschillende beleidsterreinen verbanden gelegd om zo de integraliteit te waarborgen, waar het realiseren van de beleidsvoornemens van afhankelijk is. Ook Brede-schoolontwikkeling is niet los te zien van andere beleidsterreinen op het gebied van zorg, welzijn en onderwijs, het buurt- en wijkgericht werken. Het ontwikkelen van een Brede-schoolbeleid voor Leiderdorp vraagt, zo blijkt uit bovenstaande, om integraliteit van diverse beleidsvelden op het gebied van onderwijs, zorg, welzijn, sport en veiligheid. Om te voorkomen dat het werken met wat hierboven verkort *sociaal investeren* is genoemd, een te hoog abstractie niveau krijgt, is het aan te bevelen om te starten met het ontwikkelen van een wijkprofiel voor één wijk. Voor Leiderdorp betekent dit een profiel van het cluster van buurten die een wijk vormen die overeenkomt met de wijkindeling waar in het Integraal Huisvestings Plan en de leerlingprognose van wordt uitgegaan. De vragen die zo'n profiel beantwoordt is of er behoefte aan Brede-schoolvorming is en waar deze behoefte uit bestaat.

4.1.1 Wijk West

Zoals reeds in het visiedocument *Onderwijs in beweging* (2001) en in het recent opgestelde Integraal Onderwijshuisvestings Plan (2003) is aangegeven, is het eerste, meest voordehand liggende voedingsgebied dat voor Brede-schoolontwikkeling in beeld komt Wijk West, bestaande uit de Vogelwijk, Schansen en het Zijlkwartier. Om verschillende redenen is dit cluster geschikt om een aanvang met het ontwikkelen van Brede-schoolbeleid te maken:

- In één van de drie buurten in dit cluster, het Zijlkwartier, is in 2000 een aanvang gemaakt met het buurt- en wijkgericht werken.
- In het collegeprogramma 2002-2006 wordt de herstructurering van de Schansen aangekondigd. Er wordt een nieuw bestemmingsplan ontwikkeld, waarin zaken als kinderopvang, wijkvoorzieningen en generatiewoningen worden opgenomen. Enkele projecten binnen deze wijk komen in aanmerking voor bekostiging uit het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV).
- In de Vogelwijk ligt een 'conglomeraat' aan scholen, waarvan de drie wijken het voedingsgebied zijn. Deze scholen zijn volgens onderhoudsbeheersysteem Planon binnen enkele jaren aan een ingrijpende onderhoudsbeurt toe. Daarnaast bereiken alle binnen 5 jaar de afschrijvingsleeftijd van 40 jaar. De visie op Brede school in de wijk dient de eerste bouwontwikkelingen aan de Vronkenlaan voor te zijn.
- De Prins Willem Alexanderschool en de Driemaster zijn de scholen met procentueel het grootste aantal achterstandsleerlingen (GOA-plan 2002).

Zijlkwartier

Het Zijlkwartier was een drietal jaar geleden de pilotbuurt voor het buurt- en wijkgericht werken. Het is een hechte buurt met een redelijk hoog voorzieningenniveau. Er zijn een aantal bedrijfjes, winkels, een wijkgebouw en verschillende verenigingen waaronder een speeltuinvereniging gevestigd.

In Toekomst in Uitvoering, het Collegeprogramma 2002- 2006, is opgenomen dat het buurt-en wijkgericht werken in Leiderdorp een impuls krijgt. Zoveel mogelijk aspecten van het samenleven in de wijk zullen aandacht krijgen en het accent zal vooral liggen op het creëren van een veilige en prettige woonomgeving.

Schansen

Een van deze projecten is de herstructurering van de Schansen. Er wordt een nieuw bestemmingsplan ontwikkeld, waarin zaken als kinderopvang, wijkvoorzieningen en generatiewoningen worden opgenomen. Enkele projecten binnen deze wijk komen in aanmerking voor bekostiging uit het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV). Uit de buurtprofielen van Leiderdorp komt naar voren dat in de Schansen een hoog percentage 21-30 jarigen en 31-40 jarigen woont en dat de buurt het grootste aantal bewoners van buitenlandse afkomst herbergt. Het merendeel hiervan is van Turkse en Marokkaanse komaf. Een multifunctionele accommodatie als een brede school kan een belangrijke rol vervullen in de op te stellen sociale wijkvisie, die tegemoet komt aan de problemen en kansen in de wijk en die de totale leefomgevingkwaliteit in de wijk zal verhogen. De gemeente streeft hier naar een sociale infrastructuur, die in staat is om de positie van zowel burgers als maatschappelijke groeperingen te verbeteren, waarbij de accenten liggen op het voorkomen en wegnemen van achterstanden en op het creëren van een veilige woonomgeving. Er is in deze buurt voldoende kinderopvang. Stichting Kinderopvang Leiderdorp heeft er een vestiging en Catalpa bouwt aan de Wilddreef (grens Vogelwijk / Schansen) een kinderdagverblijf met zowel kinderopvang als BuitenSchoolse Opvang. Op de locatie Touwbaan 40 zijn de internationale stroom van Montessori basisschool Elckelyc gevestigd als ook een dependance van de Leo Kanner School uit Oegstgeest (VSO/ZMOK). Het ligt in de bedoeling om in het pand ook een kinderopvangorganisatie te huisvesten.

Vogelwijk

De Vogelwijk is een buurt met een relatief hoog aantal 60+ers. Daarnaast laat de wijk een groei van jongere gezinnen zien. De buurt is rijk aan onderwijsvoorzieningen daar de Leeuwerik (Rooms Katholiek), de Driemaster (Protestants-Christelijk), de Prins Willem Alexanderschool (Openbaar) en de Gomarusschool (reformatorisch) tot haar grondgebied worden gerekend. De kavel waar de Leeuwerik, Prins Willem Alexanderschool en gymzaal het Kwikstaartplein zijn gesitueerd, beslaat een oppervlakte van 13.000m². Uitgaande van de normering van de verordening huisvestingsvoorzieningen is dit perceel groot genoeg om de 35 groepen die de scholen nu herbergen in twee bouwlagen te huisvesten.

In de Vogelwijk ligt een minder belangrijke sociale opgave dan in de Schansen. De buurt grenst aan de as Winkelhof-Santhorst en wordt gekenmerkt door een hoog voorzieningenniveau, zeker na realisering van het Sociaal Cultureel Cluster aan de Laan van Ouderzorg, waar Pluspunt, Bibliotheek, Oudheidkamer, Sociaal Cultureel Werk, Leiderdorpse Volksuniversiteit en Kinderkring in gehuisvest zullen worden.

4.1.2 Wijk Noord

Wijk Noord bestaat uit de buurten Buitenhof en Leyhof. De buurt Buitenhof is eind jaren '70 tot eind jaren '80 gebouwd en is qua aantal inwoners en woningen de grootste buurt van Leiderdorp. Daarom is ervoor gekozen deze buurten in het kader van het buurtgericht werken in tweeën te splitsen in Buitenhof M/W en Buitenhof Z/O. Ieder met ongeveer 1000 woningen. Onlangs is in Buitenhof gestart met het wijk- en buurtgericht werken. De wijk kende een periode van onrust door de overlast van jongeren rond de schoolgebouwen en de JongerenOntmoetingsPlaats bij de Buitenhofvijver. In buurtoverleggen geven de inwoners aan behoefte te hebben aan een wijkvoorziening / een buurtontmoetingsplaats.

Leyhof is de jongste buurt van Leiderdorp. Er staan ruim 900 woningen. De buurten in Noord kenmerken zich door een laag en afnemend voorzieningenniveau.

Buitenhof

Buitenhof Midden en West telt op dit moment zo'n 3836 inwoners waarvan ongeveer 83 van buitenlandse afkomst. In Buitenhof M/W even als in Leyhof wonen relatief veel 30 - 40 jarigen als ook veel jonge kinderen in de leeftijd van 0 - 10 jaar. Meer dan in de andere buurten in Leiderdorp wonen in Buitenhof M/W ook veel mensen in de leeftijdsgroep 41 - 50 jaar met de daarbij horende wat oudere kinderen in de leeftijdsgroep van 11 - 20 jaar. Buitenhof M/W telt samen met Z/O één bewonersvereniging "De Buitengewonen". Deze bewonersvereniging is zeer actief in deze twee buurten.

Buitenhof M/W telt 11 speelplekken voor kinderen van 0 - 12 jaar. Deze speelplekken liggen goed verspreid door de hele buurt. Tevens beschikt de buurt over twee scholen, de Hobbit (Openbaar) en 't Bolwerk (Protestants-Christelijk) waar kinderen van de speelgelegenheid gebruik maken. 't Bolwerk maakt met drie groepen gebruik van de aan de Buitenhoflaan gelegen dislocatie, de voormalige middelbare school Louise de Colligny en later de laboratoriumschool van het Da Vinci College. In 2003 is deze dislocatie gebruikt als wissellocatie (Schakel), peuterspeelzaal (Ienie Mienie) en zal de Leiderdorpse Volksuniversiteit haar als lesgebouw gaan gebruiken en de Kinderkring er haar ontmoetingsdagdelen organiseren.

Hoewel ongeveer 14% van het totaal aantal inwoners in Buitenhof M/W tussen 11 en 20 jaar is, zijn in Buitenhof M/W geen voorzieningen voor jongeren tussen 13 - 18 jaar. Wel staat op het eiland in de Buitenhofvijver een Jongeren Ontmoetingsplaats (J.O.P.), waar door de jeugd uit de Buitenhof gebruik van wordt gemaakt. Tevens is de J.O.P. in de Leyhof relatief dichtbij.

Buitenhof Zuid Oost is evenals Binnenhof en Voorhof gebouwd in de jaren '70 en begin jaren '80. Buitenhof Z/O telt zo'n 2049 inwoners in de diverse leeftijdsgroepen. Het relatief hogere percentage 60 + ers is een gevolg van de aanwezigheid van Zorgcentrum Dillenburg. Verder kenmerkt Buitenhof Z/O zich evenals Voorhof door een hoger percentage inwoners in de leeftijdsgroep 41 - 50 jaar en kinderen in de leeftijdsgroep 11 - 20 jaar. Van de 2049 inwoners telt Buitenhof Z/O zo'n 55 inwoners van buitenlandse afkomst.

Evenals Buitenhof M/W telt Buitenhof Z/O een groot aantal speelplaatsen voor kinderen van 0 - 12 jaar verspreid over de gehele buurt. Tevens beschikt de buurt over een J.O.P. en een middelbare school Visser 't Hooft Lyceum (VMBO-theoretische leerweg en eerste 3 jaar HAVO-Atheneum), dat enkele jaren geleden geheel is vernieuwd. Het lyceum kampt met een lokalentekort.. De buurt Buitenhof Z/O is nog enkele jaren het "culturele hart" van Leiderdorp. De buurt beschikt over een theater (Muzenhof), streekmuziekschool, dansschool en biedt plaats aan de openbare bibliotheek. Al deze voorzieningen zullen echter uit de buurt verdwijnen en nieuwe huisvesting in het centrum (sociaal cultureel cluster) krijgen. Wel blijft de buurt beschikken over een groot aantal ouderenvoorzieningen en voorzieningen voor de gezondheidszorg. Zorgcentrum Dillenburg zal worden uitgebreid.

Leyhof

Leyhof heeft een zeer actieve bewonersvereniging Leyhof. De site die deze bewonersvereniging had opgezet is echter 'uit de lucht genomen', vanwege tanende belangstelling hiervoor. Verder zijn er in Leyhof een aantal vereniging van eigenaren (o.a. vereniging van eigenaren appartementencomplex Chaos) actief.

Eén plek in de buurt is ingericht als een voorziening voor jongeren. Op relatief kleine afstand beschikken de jongeren over een Jongeren Ontmoetings Plaats (JOP) in de vorm van een fietsenstalling in sportpark De Bloemerd en een JOP op het eiland in de Buitenhofvijver.

Overige voorzieningen, zoals voorzieningen voor religie, sport en onderwijs zijn in Leyhof niet aanwezig. Deze voorzieningen zijn alle aanwezig op een relatief kort afstand van Leyhof. De afstand ten opzichte van winkelcentrum Winkelhof is wat groter. Leyhof beschikt wel over een eigen buurtwinkelvoorziening (Hoogvliet) en een kinderdagverblijf (Catalpa). Ook de kinderopvang in de Bloemerd, in het voormalig KNVB-gebouw en op termijn in de kantine van Hockeyvereniging Alecto, kan tot de voorzieningen van de Leyhof worden gerekend.

Leyhof telt zes speelplaatsen voor kinderen tussen de 0 -12 jaar. Deze speelplaatsen liggen goed verspreid door de buurt.

5. Communicatie, participatie en planning

5.1 Aanvraag pilotprogramma provincie

Deze startnotitie maakt onderdeel uit van een aanvraag voor beleidsondersteuning in het kader van het pilotprogramma Brede School die voor 1 oktober 2003 bij de Provincie wordt gedaan. De beleidsondersteuning bestaat uit projectbegeleiding van 640 uur, verdeeld over 2 jaar. Een door de Provincie aangewezen Brede-school beleidsexpert zal een concreet Brede schoolproject in Leiderdorp begeleiden. Hoe concreter de aanvraag, hoe groter de kans dat de aanvraag gehonoreerd wordt. Daarom zal uit bovengenoemde twee meest voor de hand liggende wijken voor Brede-schoolontwikkeling in overleg met een tiental mogelijke participanten een keuze worden gemaakt. De participanten –maatschappelijk werk, 3 schoolbesturen (BO en VO), 2 kinderopvanginstanties, politie, buurtopbouwwerk, bibliotheekwerk- discussiëren in een drietal bijeenkomsten over welke wijk het eerst in aanmerking komt voor ontwikkeling van Brede school. Vanuit de gemeente zullen behalve de wethouder onderwijs A. Roest, de beleidsmedewerkers jeugd, sport en onderwijs en de coördinator buurtcontacten hierbij aanwezig zijn. De discussie wordt gevoerd onder leiding van de in het kader van het *stimuleringsprogramma Brede school* toegewezen provinciale projectleider. De vraag die centraal staat en aan het einde van de derde sessie beantwoord dient te zijn is: *in welke wijk van Leiderdorp is vanuit het -pedagogisch- veld gezien het meest behoefte aan een Brede school?*

Deze startnotitie, waar de praktijkvoorbeelden, de wijk- en buurtprofielen en het Integraal Huisvestings Plan in verwerkt zijn, zullen bij deze discussie leidraad zijn. In juni 2003 is een eerste bijeenkomst over het thema Brede school in Leiderdorp geweest. In september zullen er nog minimaal twee volgen. Aan het eind van de laatste bijeenkomst wordt er een intentieverklaring ondertekend waarin de participanten toezeggen te zullen meewerken aan de totstandkoming van een Brede school in de wijk die is verkozen. In het traject dat daarna volgt, zal concreet aan Brede-schoolontwikkeling in de wijk worden gewerkt, maar zal ook in de andere wijk een aanzet tot Brede schoolontwikkeling worden gegeven.

5.2 Naar de toekomst

In het najaar van 2003 gaat er een projectgroep *brede-schoolontwikkeling Wijk West of Wijk Noord* aan de slag. Deze werkgroep handelt onder auspiciën van een stuurgroep onder voorzitterschap van de wethouder Welzijn D. Mac Gillavry. In de stuurgroep zullen naast de wethouder de projectleider van de provincie, de medewerker onderwijs, jeugd en de coördinator buurtcontacten zitting hebben. Verder zullen in de stuurgroep vertegenwoordigers van betrokken schoolbesturen, kinderopvang en sociaal cultureel werk worden opgenomen.

Deels overlapt deze projectgroep het buurtoverlegorgaan dat in het Zijkwartier en Buitenhof bestaat. Er wordt naar aanleiding van wat er met reeds opgestelde profielen en uit wijkoverleg bekend is van de individuele buurten en de wijk, een onderzoek gedaan naar de behoefte aan een brede-schoolvoorziening in de wijk, waarbij behalve de participanten werkzaam in het veld, bewoners worden geconsulteerd over het te voeren beleid. Een beleidsmedewerker van de afdeling Onderwijs, Sport en Welzijn zal in dit project de provinciale projectleider ondersteunen onder verantwoordelijkheid van het afdelingshoofd Onderwijs Sport en Welzijn.

In overleg met vertegenwoordigers uit het onderwijsveld, de kinderopvang, het sociaal cultureel werk, de Seniorenraad, allochtone belangengroepen, de woningbouwvereniging, het bedrijfsleven, politie, de sportwereld, het culturele veld en het maatschappelijk werk, wordt invulling gegeven aan de Brede school in de wijk.

Eind 2004 zal er een beleidsnota ***Brede School in de Wijk*** gereed zijn.

Literatuur

Aan deze *Startnotitie Brede School in Leiderdorp* liggen de volgende documenten ten grondslag:

- www.bredeschool.nl (praktijkvoorbeelden en verschijningsvormen van brede scholen)
- het collegeprogramma 2002-2006
- het beleidsplan 2001-2005 van Stichting Sociaal Cultureel Werk Leiderdorp
- de Jeugdnota *Investeren in Jeugd*, de Sportnota
- de GOA-beleidsnotitie *Nu is nooit te laat*, waar het VVE-beleid onderdeel van is
- het onderwijsvisiedocument *Onderwijs In Beweging*
- het Integraal Huisvesting Plan
- het onderwijsbeheersysteem Planon
- de leerlingprognose
- bestaande wijkprofielen